

დაწყებითი, საბაზო და საშუალო საფეხურის მასწავლებლის პროფესიული სტანდარტი მუსიკაში

მუხლი 70. დაწყებითი, საშუალო და საბაზო საფეხურის მუსიკის მასწავლებლის პროფესიული უნარები

ა) მიმართულება: პრაქტიკული უნარ-ჩვევები

ა.ა) სიმღერა (მუსიკალური სახეების განსახიერება ნაწარმოების შესრულების დროს; გამართული სოლფეჯირების უნარები სოლო, ვოკალური და საგუნდო პარტიების შესრულების და სწავლების უნარები);

ა.ბ) საკრავის/საკრავების ფლობა იმ ფარგლებში, რომელიც საშუალებას მისცემს შეასრულოს საგნის პროგრამით გათვალისწინებული მუსიკალური ნაწარმოები;

ანსამბლური მუსიციების ფორმების ფლობა;

ა.გ) გუნდის, ანსამბლის ხელმძღვანელობა, თვლაზე დამყარებული დირიჟორობა (რეპერტუარის შერჩევა, სწავლება, შესრულება);

ა.დ) სასკოლო დადგმების ორგანიზება (მუსიკალური რეჟისურის საფუძვლების ცოდნა; მუსიკალური ღონისძიებების, მათ შორის, კონცერტი/წარმოდგენა, მუსიკალური სპექტაკლი, ლექცია-კონცერტი, ვიქტორინა, მეჯლისის ორგანიზება და მხატვრული გაფორმება ჩანაწერით, ცოცხალი შესრულებით);

ა.ე) თემატური ღონისძიებების გამართვა (სასკოლო სპექტაკლების მუსიკალური გაფორმება, სანოტო ალბომის მომზადება; სკოლაში ცნობილი კომპოზიტორის, მომღერლის, შემსრულებლის მიწვევა, შეხვედრის ორგანიზება და წარმართვა; ტექსტის შერჩევა მელოდიისათვის; მუსიკის შერჩევა ტექსტისათვის);

ა.ვ) მუსიკალური ენის ელემენტების გამოყენება (სანოტო სისტემის ახსნის, სიმღერის, დაკვრის, მუსიკალური ნაწარმოების მოსმენისა და ანალიზის, მუსიკის ჩაწერის, მელოდიის ჰარმონიზაციის დროს);

ა.ზ) სპეციალური მუსიკალური ლიტერატურის გამოყენება;

ა.თ) საინფორმაციო-საკომუნიკაციო ტექნოლოგიების (ინტერნეტი, მუსიკალურ-კომპიუტერული პროგრამები) და აპარატურის (მაგნიტოფონი, დიქტოფონი, ფოტო, ვიდეო, ტელე-აპარატურა, კომპიუტერი), გამოყენება: რიტმულ-ინტონაციური სავარჯიშოების, მუსიკალური კომპოზიციის შესრულების დროს; სხვადასხვა სახის ჩანაწერის დემონსტრაციისთვის, მიღწეული შემოქმედებითი შედეგის აუდიო, ვიდეო და ფოტოფაილებით დასაფიქსირებლად, რესურსების მოსაძიებლად.

ბ) მიმართულება: კომუნიკაცია და ინტერპრეტაცია

ბ.ა) სხვადასხვა ჟანრის მუსიკის ქრესტომათიული ნიმუშების ამოცნობა, ამ ნაწარმოებების მუსიკალურ-თემატური მასალის გადმოცემა სხვადასხვა ხერხით(სიმღერა, დაკვრა) და მათი ზოგადი დახასიათება (სახელწოდება, ავტორი, ეპოქა, ჟანრი, სტილი);

ბ.ბ) მოსმენილი მუსიკალური ნაწარმოების სმენითი ანალიზი, დახასიათება (ეპოქა, ჟანრი, სტილი, ფორმა, გამომსახველობითი საშუალებები);

ბ.გ) მუსიკალური ნაწარმოების შესრულების შეფასება; სხვადასხვა ინტერპრეტაციის შედარება;

ბ.დ) თანამედროვე ქართული მუსიკალურ-კულტურული ცხოვრების მიმოხილვა;

ბ.ე) ადგილობრივი კულტურული ცხოვრების მიმოხილვა;

ბ.ვ) მუსიკალური ტერმინოლოგიის გამოყენება საუბრის დროს და საჭიროების შემთხვევაში განმარტება;

ბ.ზ) ინფორმაციის (მუსიკალურ-დიდაქტიკური მასალები, რეპერტუარი, ლიტერატურა) მოძიება სხვადასხვა წყაროებიდან თანამედროვე საინფორმაციო და საკომუნიკაციო ტექნოლოგიების გამოყენებით;

გ) მიმართულება: მუსიკალური ნაწარმოების აღქმა კონტექსტში

გ.ა) ქართული და მსოფლიო მუსიკალური კულტურის წარმომადგენლების, კომპოზიტორებისა და შემსრულებლების, შესახებ მსჯელობა;

გ.ბ) სხვადასხვა ეპოქისა და ჟანრის მუსიკალურ ნაწარმოებებს (ქართული და მსოფლიო მუსიკალური კულტურის ცნობილი ნიმუშები) შორის არსებულ მსგავსება-განსხვავებებზე მსჯელობა და კულტურულ - ისტორიულ კონტექსტთან დაკავშირება;

გ.გ) მუსიკალური მიმდინარეობები (მაგ., ბაროკო, კლასიციზმი, ვენის კლასიკური სკოლა, იმპრესიონიზმი და სხვ.);

გ.დ) ერთი და იმავე ეპოქის ხელოვნების სხვადასხვა დარგის ნაწარმოებებს შორის პარალელის გავლება.

მუხლი 71. დაწყებითი, საბაზო და საშუალო საფეხურის მუსიკის მასწავლებლის პროფესიული ცოდნა

ა) სასიმღერო რეპერტუარი

ა.ა) ერთხმიანი, ორხმიანი, სამხმიანი სიმღერები;

ა.ბ) ხალხური, კლასიკური, თანამედროვე მუსიკის რეპერტუარი.

ბ) მუსიკის თეორია

ბ.ა) მუსიკალური ანბანი (სანოტო სისტემა, მუსიკალური დამწერლობა, მუსიკალური ენის ელემენტები, ძირითადი მუსიკალური ტერმინები, დინამიური ნიუანსები, შესრულების ხერხები და ა.შ.);

ბ.ბ) ჰარმონიის საკითხები (მაჟორულ-მინორული სისტემა, ძირითადი ფუნქციები, მელოდიის ჰარმონიზაცია);

ბ.გ) მუსიკალური ნაწარმოებების ფორმის საკითხები (მარტივი ფორმები, რონდო, კუპლეტური, ვარიაციული, სონატური ალეგრო.);

ბ.დ) საკრავთმცოდნეობის საკითხები (ბგერის მიღება სხვადასხვა საკრავზე, სპეციფიკური საშემსრულებლო ხერხები (ფლაჟოლეტი, პიციკატო და სხვ.), საორკესტრო ჯგუფები.

სხვადასხვა ეპოქის (ბაროკო, კლასიციზმი, რომანტიზმი, იმპრესიონიზმი და სხვ.) სტილური მიმართულებები;

ბ.ე) მუსიკალური ხელოვნების ძირითადი ჟანრები, მათი წარმოშობა და განვითარების გზა;

ბ.ვ) მუსიკალური ხელოვნების გამოჩენილი წარმომადგენლები (შემოქმედებითი პორტრეტები), ცნობილი მუსიკალური ნაწარმოებები - შექმნის ისტორია, ლიტერატურული პირველწყარო, ისტორიული კონტექსტი; მუსიკის როლი ხელოვნების სხვა დარგებში (თეატრი, კინო).

გ) ქართული მუსიკა

გ.ა) ქართული მუსიკის ისტორია, მისი ძირითადი მიმართულებები (ხალხური მუსიკა, პროფესიული მუსიკა), ჟანრები (მაგ. საოპერო, სიმფონიური, საგუნდო მუსიკა, ქალაქური სიმღერა, საესტრადო მუსიკა და სხვა), წარმომადგენლები, ნაწარმოებები; ქართული ხალხური და პროფესიული მუსიკის დამახასიათებელი თავისებურებები; პარალელები და ქართული ხელოვნების სხვა დარგებთან.

დ) საშემსრულებლო ხელოვნება

დ.ა) მუსიკალური ნაწარმოების შესრულების თავისებურებები;

დ.ბ) მამაკაცთა და ქალთა ხმები;

დ.გ) მუსიკალური საკრავები (ხალხური, პროფესიული);

დ.დ) მუსიკალური კოლექტივის სახეები (გუნდი, ანსამბლი, ორკესტრი, საოპერო, საბალეტო დასი);

დ.ე) მსოფლიოს გამოჩენილი მუსიკოს-შემსრულებლები, მუსიკალური, მუსიკალურ-თეატრალური კოლექტივები;

დ.ვ) ქართული საშემსრულებლო ხელოვნება (სამგალობლო სკოლები, მომღერალი ოჯახები, საშემსრულებლო კოლექტივები, საშემსრულებლო სკოლები, ცნობილი მუსიკოს-შემსრულებლები).

ე) მუსიკოსის პროფესია

ე.ა) კომპოზიტორი, დირიჟორი, ლოტბარი, რეგენტი, მუსიკოს-შემსრულებელი, მუსიკისმცოდნე, პედაგოგი, მუსიკასთან დაკავშირებული სხვა პროფესიები.

მუხლი 70. სწავლების მეთოდები

ა) სასწავლო პროცესის დაგეგმვა:

ა.ა) სტანდარტის მოთხოვნების გათვალისწინებით გრძელვადიანი და მოკლევადიანი მიზნების განსაზღვრა და სასწავლო პროცესის დაგეგმვა; დასახული მიზნების შესაბამისი, სხვადასხვა ტიპისა და სირთულის მქონე დავალებების და სავარჯიშოების შერჩევა ან შედგენა, რათა მოსწავლეები ეტაპობრივად მოემზადონ დასახული გრძელვადიანი მიზნის მისაღწევად;

ა.ბ) ამ მიზნის განხორციელებისთვის საჭირო უნარ-ჩვევების (პრაქტიკული, საინტერეპრეტაციო, ანალიზის, კვლევის, საპრეზენტაციო, საკომუნიკაციო და სხვ.) დადგენა და მუსიკის საგნობრივ პროგრამაზე დაფუძნებული ისეთი სასწავლო გეგმის შედგენა, რომელიც ითვალისწინებს სასწავლო პროცესში მოსწავლის აქტიურ მონაწილეობას, მოსწავლეთა ცოდნას, ინტერესებს, შესაძლებლობებს, შეხედულებებსა და გამოცდილებას;

ა.გ) სტანდარტის მოთხოვნების შესაბამისი ჯგუფური აქტივობების დაგეგმვა (მაგ., კონცერტი, მეჯლისი, პროექტი, წარმოდგენა, აქტივობა საინფორმაციო-საკომუნიკაციო ტექნოლოგიების გამოყენებით): მიზნების განსაზღვრა, სხვა საგნებთან კავშირის დადგენა, მიზნების შესაბამისი იდეის/თემის და დავალების შერჩევა, მონაწილეთა რაოდენობის დადგენა, მუსიკალური მონაცემების გათვალისწინებით მოსწავლეთა ფუნქციების განსაზღვრა, განხორციელების ეტაპების, გზების და საშუალებების შერჩევა;

ა.დ) შერჩეული სავარჯიშოების/დავალებების განსახორციელებლად საჭირო დროის განსაზღვრა, თითოეული აქტივობის მსვლელობის ეტაპების დაგეგმვა და სწავლების ორგანიზების სათანადო ფორმების შერჩევა: ჯგუფური, წყვილური, ინდივიდუალური, მთელი კლასის მონაწილეობით მუშაობა; შეფასების მიზნებისა და სტრატეგიების განსაზღვრა.

ბ) სასწავლო პროცესის წარმართვა:

ბ.ა) შედეგზე და მოსწავლის მუსიკალური მონაცემების განვითარებაზე და ცოდნის გაღრმავებაზე ორიენტირებული საგაკვეთილო პროცესის წარმართვა:

გაკვეთილის ჩატარება გეგმის მიხედვით;

ბ.ბ) ისეთი შემოქმედებითი და მეთოდური მიდგომების გამოყენება, რომლებიც ხელს უწყობს მოსწავლეთა მოტივირებას გასაცნობი მასალის მიმართ: მასალის შერჩევას მოსწავლეთა შესაძლებლობებისა და ინტერესების გათვალისწინება, წინმსწრები სამოტივაციო აქტივობების შემუშავება – ვარაუდების გამოთქმა, მოსწავლის პირად გამოცდილებასთან დაკავშირება, მოსწავლის ცოდნის გააქტიურება, საინტერესო ამოცანების დასმა, აზრის გამოთქმისა და მსჯელობის წახალისება და სხვა;

ბ.გ) მოსწავლეთა მოტივირება პრაქტიკულ აქტივობაში ჩასაბმელად: მოსწავლის ინტერესებთან და პირად გამოცდილებასთან დაკავშირებული თემების/ საკითხების შერჩევა, თვითგამოხატვის, არჩევანის (შესასრულებელი ნაწარმოები, ჟანრი, თემატიკა, და სხვა) საშუალების მიცემა, საინტერესო დავალებების შეთავაზება და სხვა;

ბ.დ) მოსწავლეებისათვის ამოცანების/პრობლემების დამოუკიდებლად გადაჭრისათვის სათანადო უნარების განვითარება: მიზნის განსაზღვრა, იდეების გენერაცია-დახარისხება, დაგეგმვა, მუსიკალურ-გამომსახველობით ხერხებზე დაკვირვება, საჭირო მასალის მოძიება/თავმოყრა, გეგმის ჩანაწერის შექმნა დამოუკიდებლად და/ან თანამშრომლობის გზით და სხვა;

ბ.ე) სწავლა-სწავლების პროცესში ისეთი სტრატეგიების გამოყენება, რომლებიც უზრუნველყოფს მოსწავლეებში ესთეტიკური გემოვნების ჩამოყალიბებას და განვითარებას;

ისეთი ხერხების გამოყენება, რომლებიც უზრუნველყოფს თითოეული მოსწავლის ჩაბმას საკლასო აქტივობებში: მოსწავლეთა შესაძლებლობების გათვალისწინებით დიფერენცირებული მოთხოვნების წაყენება, სხვადასხვა ტიპის და სირთულის ამოცანების დასმა, კლასში პასუხების/მოსაზრებების შედარება-გაანალიზების ხელშეწყობა, საკამათო საკითხებზე დისკუსიის წახალისება და სხვა;

მუხლი 71. შეფასება

ა) განმავითარებელი შეფასების გამოყენება მოსწავლეთა შედეგების გაუმჯობესების მიზნით: მოსწავლის კომპეტენციის შემოწმება ცოდნის ათვისების სამივე დონეზე (I. ოპერაციის წვდომა; II. ოპერაციის გავარჯიშება; III. ოპერაციის დაუფლება), კონკრეტული პრობლემების გამომწვევი მიზეზების გამოვლენა და სათანადო აქტივობების დაგეგმვა მათ აღმოსაფხვრელად;

ბ) განმსაზღვრელი შეფასების გამოყენება ცოდნის ათვისების მესამე დონეზე;

სასწავლო პროცესში შეფასების მრავალფეროვანი კომპონენტების გამოყენება,

მოსწავლეთა მრავალმხრივი განვითარების უზრუნველსაყოფად;

გ) სასწავლო მიზნებისა და შეფასების სტრატეგიების ურთიერთშეთანხმება: მიზნების შესაბამისი შეფასების კრიტერიუმების და ხერხების შერჩევა/შემუშავება;

დ) მოსწავლეთა ჩართვა შეფასების კრიტერიუმების შემუშავების, თვითშეფასების და თანაშეფასების პროცესში;

ე) მომავალი სასწავლო პროცესის დასაგეგმად შეფასების მონაცემების გამოყენება;

მოსწავლეთა საჭიროებების, პროგრესისა და მიღწევების აღნუსხვა, ანალიზი და ანგარიშის სახით წარმოდგენა;

ვ) საკუთარი პედაგოგიური საქმიანობის შეფასება;

ზ) შეფასებისა და თვითშეფასების მონაცემების გამოყენება მომავალი სასწავლო პროცესის დასაგეგმად.